

מתוק מדבש

כניסת השבת – 18.49
יציאת השבת – 19.57
רבנו תם (גז דקות זמניות) - 20.38
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 16.30 שיעור על פרשת
השבוע: (להאזנה 03-6171111)
ביום שבת קודש 16.30 שיעור פ"ש
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
פראזיס הפאקס פש"ה

שנה שביעית – גיליון 290
פרשת כי תצא תשפ"א

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
בבית הכנסת 'בית יוסף' אצט"א אולגה
יחן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

הקב"ה לאב לכן הוא נעשה בכור לקב"ה. **מתוק מדבש!**
*****

וביערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו (כא', כא')
הסביר בספר 'פרח לבנון' (ילקוט האורים): חז"ל אמרו (ב"ב
ס', ב) 'קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים' שחייב אדם
לתקן את עצמו לפני שהוא בא להוכיח אחרים, שאם לא
כן דבריו לא יהיו נשמעים.
וזה שאומר הכתוב אם אתה תקיים 'וביערת הרע מקרבך'
אז כל ישראל ישמעו ויראו. **מתוק מדבש!**
*****

תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח (כה', יט')
מדוע נאמר 'לא תשכח' והרי נאמר כבר 'זכור'?
מסביר בספר 'ילקוט האורים': **הקדמה א'**: מובא במדרש
'בשעה ששמעו ישראל 'אנוכי' ו'לא יהיה לך' מפי הגבורה
נעקר יצר הרע מליבם, וכיוון שאמרו 'דבר אתה עמנו
ונשמעה' חזר יצר הרע אליהם. ובמדרש שיר השירים
נאמר 'בשעה ששמעו ישראל 'אנוכי' מפי הגבורה היו
לומדים ולא שוכחים וכשאמרו 'דבר אתה עמנו ונשמעה'
היו לומדים ושוכחים'. נמצא אם כן, כי היצר הרע הוא זה
שגורם לשכחה.

הקדמה ב': מובא בחז"ל 'אין הקב"ה נפרע מן האומה
למטה אם לא נפרע קודם מהשר שלה למטה'. וידוע כי
שרו של עמלק הוא הס"מ שהוא היצר הרע.
ולפי האמור מבואר הכתוב נפלא: כאשר יתקיים הפסוק
'תמחה את זכר עמלק' הרי בוודאי שלפני כן ימחה הקב"ה
את היצר הרע למעלה. ואם אין יצר הרע אין שכחה, ולכן
נאמר 'לא תשכח' כי כל מה שילמדו לא ישכחו. **מתוק מדבש!**

ובצייון לא תשכח מילתא דבדיחותא
הדבק הטובה ביותר לזכור את יום ההולדת fe אתק
היא fe אתו פצט אחת, יותר לא תשכח!

רצייון וסיפור - הנוכל פנתלפה

כי תועבת ה' א-לוקיך כל עושה אלה כל עושה עול (כה', טז')
אבן עזרא: כל עושה עול - בפה או במעשה, בסתר או בגלוי.
מדוע כפל הכתוב 'כל עושה אלה כל עושה עול'?
הסבר נפלא מובא בספר 'פאר יעקב': בווידוי הגדול של
רבנו ניסים נאמר: 'ואם אתה דן אותי כמעשי אוי לי, אויה
לי... ואם תבקש לנקותי כמטהר וכמצרף כסף לא יישאר
ממני מאומה'. וביאור הדברים הוא שהרי אין אדם שאין
בידו עבירות, ואם הקב"ה מתנהג אתנו במידת הדין אז
חלילה לא יהיה אף אדם שיצא זכאי בדינו. אלא שהקב"ה
ברחמיו הרבים 'מטה כלפי חסד' והוא אינו שוקל
במשקולות זהים את הדין, אלא מכביד את המאזנים
לזכות, וכל מעשה זכות נחשב יותר ממשקלו האמתי
ולעומת זאת משקל העבירות נשאר וכך אנו זוכים בדין.

**כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושביט
שביו (כא', י')**

הפסוק מתחיל בלשון רבים 'על אויבך' ומסיים בלשונות
יחיד 'ונתנו...'. וכן 'ושביט שביו' מדוע?
מסביר נפלא רבנו החיד"א הקדוש זיע"א ב'נחל קדומים'
(שמעתי מרבי אליהו דסקין שליט"א): מובא בגמרא (יומא סט', ב)
לאחר בניין בית המקדש השני בקשו חכמי ישראל לבטל
את היצר הרע של עבודה זרה וניתן להם רשות, לאחר מכן
רצו לבטל גם את היצר הרע של עריות וראו שאין העולם
יכול להתקיים, לבסוף הם השאירו אותו ועקרו אחת
מענינו וזה שאין לאדם תאוה על קרובותיו.
דבר זה מרומז בפסוק 'כי תצא למלחמה על אויבך'
שבקשו החכמים לבטל את שני האויבים - יצר הרע של
עבודה זרה ושל העריות. אז לגבי היצר של עבודה זרה
נאמר 'ונתנו ה' אלוקיך בידך' ולעניין היצר של עריות
נאמר 'ושביט שביו' היון ועקרו ממנו אחת מענינו ובטלו
את תאוות האדם לקרובותיו. **מתוק מדבש!**

ולכבוד כל הנאקים החדשים מילתא דבדיחותא
בחור אחד אומר לאביו: 'אבא אני רוצה לראות
לשדוכים כדי להתחתן'. האב: 'קודם תלמד עאתה
מ63אר'. הבן: 'אף מה?' האב: 'תלמד מ63אר'.
הבן: 'אבא למה? מה עצותי?' האב: 'תלמד מ63אר'.
הבן: 'טוב אבא, אני מ63אר'.
האב: 'מאזנה, עצמו סיימת להתאמן! כעתה לראות
לראות עאתה מ63אר, הלא יש לך דע מנה וצא מנה,
סימן עאתה מוכן לחיי הנישואין...'
*****

כי את הבכור בן השניאה יכיר לתת לו פי שנים (כא', יז')
מדוע בן בכור נוטל פי שנים?

מובא ב'ילקוט דוד' בשם ש"כ (אולי השפתי כהן' על התורה):
ידוע כי הבכורים נועדו לעבוד בעבודת הכהונה במקדש,
וכיוון שהיו טרודים במלאכת המקדש לא היה להם פנאי
לעסוק במשא ומתן לפרנסתם, לכן אמרה התורה שהבכור
ייטול פי שנים. ואע"פ שבחטא העגל הפסידו הבכורים את
הכהונה ונלקחו הכהונות משבט לוי, בכל זאת כיוון שעלו
וזכו לא ירדו ולא ניטלה מהם הזכות הזו.
טעם נוסף מובא בשם ה'משך חכמה': הואיל והבכור הוא
זה שעשה את אביו לאב, כי ללא בנים אין לאב תואר 'אב'
ולכן ראוי הוא ליטול פי שנים. ולכן כונו ישראל 'בני
בכורי' של הקב"ה וזאת כיוון שהאבות הקדושים הם אלה
שעשו את הקב"ה לאב בעולם.
רמז לדבר הביא הרב אליהו דיסקין שליט"א מהפסוק
(תהילים פט', כז-כח) 'הוא יקראני אבי אתה... אף אני בכור
אתנהו'. ולכאורה מדוע נאמר 'אף אני בכור אתנהו'? אלא
הואיל ודוד פרסם את כבוד ה' בעולם ובכך עשה את

והנה נאמר במדרש 'אם יש דין למטה אין דין למעלה' והכוונה היא שאם כאן למטה האדם לא מרמה במידות ובמשקולות ונוהג כפי דין התורה, אזי אין דין למעלה והקב"ה מכביד את המאזנים לזכות. אבל אם אין דין למטה והאדם מרמה במשקולותיו, אזי יש דין למעלה והקב"ה לא משנה את משקולותיו ובכך אין אדם שיכול לעמוד ולצאת זכאי בדין.

וזה שאומרת התורה 'כי תועבת ה' כל עשה אלה' והכוונה לאלה שמרמים ומשנים את המשקולות ואז 'כל עושה עול' נידון כפי מידת הדין למעלה והאדם יוצא חייב בדין ובא על עונשו מידה כנגד מידה. **מלתק עבד!**

ובענין זה להלן סיפור מופלא (איש לרעהו' הובא ב'דרשו'):

הוא נעמד שבור ורצוף לפני הצדיק, ולמרות שקולו של היה שבור וסדוק, פרטי העלילה שסיפר היו ברורים למדי: 'באחד הימים ניגש אלי יהודי עשיר שאני מכיר – הוא מוכר לי סחורות – ומבקש הלוואה בסך אלף רובל. מאחר שהוא ידוע כאדם נאמן, ובפרט שעשינו שטר חוב כדת וכדין, הסכמתי להלוות לו את הסכום הגדול הזה. כאשר הגיע הזמן לפרוע את החוב, אז במקום כסף אני מקבל ממנו מכתב נזעם במילים צועקות: 'איך אתה לא מתבייש?! אני לא לוויתי ממך אלף רובל – לא היו דברים מעולם!'

אני רוצה להוציא את השטר-חוב, אבל הוא איננו. מסתבר שהנורא מכל קרה: שבועיים לאחר שהלוויתי לו את הכסף, עשיתי אצלו הזמנה גדולה של סחורות. שלחתי אליו שליח עם ההזמנה המפורטת, אך במקום למסור לו את הרשימה מסרו לו בטעות את השטר-חוב! כעת אין לי שום הוכחה להלוואה, והוא מכחיש מכל-וכל! אבל זה כמעט כל הרכוש שלי, אם הוא לא מחזיר את ההלוואה אני פושט את הרגל!!!

ככל הדברים האלה התייפח האיש באוזני הרה"ק רבי משה מסוואראן זי"ע"א.

'בעוד חודש אני מגיע לעיירה שלכם, ואז נראה מה אפשר לעשות' השיב רבי משה. והיהודי חזר לביתו עם תקווה כל שהיא...

דין התורה החל, ה'תובע' רק מתחיל להציג את טיעונו, וה'נתבע' כמעט מתפוצץ מצחוק: 'איך אתה לא מתבייש? הרי כולם מכירים אותי בתור אדם-נאמן שמעולם לא גנב כלום מאף אחד, למה שפתאום אשקר לך?!'

הדיינים מקשיבים לדברי שני הצדדים עד תומם, ואז מבקשים מהם לצאת מהחדר על-מנת שהם יוכלו ללבן ביניהם את הדין.

בינתיים מדבר רבי משה מסוואראן עם הדיינים, ולאחר מכן התובע והנתבע מתבקשים להיכנס.

בית-הדין מבקש לתת לרבי משה את זכות-הדיבור. הוא פונה אל ה'נתבע' ופוסק את פסוקו: 'אתה חייב לשלם לתובע עד הפרוטה האחרונה!'

הנתבע מתרעם: 'איך בית-דין פוסקים כזה פסק? יש הוכחות נגדי?!'

רבי משה ממאן לשמוע: 'זו ההחלטה הסופית!'

הנתבע לא מוותר: 'האם זה דין-אמת? הלא ה'מוציא

מחברו עליו הראיה', והתובע לא הביא שום ראיה. איך מנסים לחייב אותי כסף שאני לא חייב? רבי משה מגיב: 'אתה מתעקש שנביא לך ראיה? הנה הראיה: השטר-חוב הגיע אליך הביתה לפני שבת, ואתה לקחת את הנייר והעלית אותו באש בעזרת נרות השבת שאשתך הדליקה!'

הנתבע נופל מתעלף...

המהומה שהתפתחה בחדר לא האפילה על חרדת אלוקים שיצר המופת הגלוי. רוח הקודש הופיעה בחדר בית-הדין! לאחר שנרגעו הרוחות אמר רבי משה: 'רבותי! זו לא רוח-הקודש, זה מלאך שגילה לי!'

תדהמה אחזה בכל. פששששש... מלאך! וכי זה פחות מרוח הקודש?

'רוצים גם אתם לראות את המלאך?' המשיך רבי משה. כולם נענו בחיוב בחיל ורעדה, ורבי משה ציווה: 'פתחו את הדלת!'

אל החדר נכנס ילד קטן – 'הנה, זה המלאך!'

רבי משה הסביר: 'הילד הזה יתום, והוא אחיין של העשיר הזה הנתבע. כאשר הגעתי לעיירה התחלתי לחקור אצל האנשים אודות מעשיו של הנתבע וכולם אמרו לי פה-אחד שמדובר באדם טוב, עושה צדקות וחסד. עד שבשלב מסוים כבר התחלתי להרהר שאולי באמת הוא הצודק בדין, ומעולם לא הייתה הלוואה... עד שפגשתי את אחד המלמדים של העיירה, וגם הוא סיפר בשבחו של הנתבע. שאלתי אותו: ואיך ההתנהגות שלו בתוך ביתו? ענה לי שלו אין מושג, אבל הוא מלמד את הילד היתום האחיין של העשיר – והילד הזה סיפר לו יום אחד שהוא ראה את הדוד שורף נייר בנרות השבת. מוזר...

ביקשתי ממנו שיביא בפני את הילד ותחקרתי אותו אודות מה שהיה. מסתבר שהדוד כלל לא ידע שהילד מבחין במעשה המוזר שלו, הוא היה בחדר אחר והציץ. כמו כן התברר שהזמן בו שלח התובע את שטר-החוב אל הנתבע במקום רשימת ההזמנות, היה סמוך לשבת!'

לא נשאר לי הרבה לחשבן, אחד ועוד אחד שווה שתיים... העשיר ביקש תיקון למעשה שלו. דבר ראשון קיבל ממנו רבי משה תקיעת כף שאחיינו היתום – אשר סיפר דברים לפי תומו – לא ייזק מהמקרה... וכמובן שגם הסכים לשלם את החוב עד הפרוטה האחרונה.

אחים יקרים! מתקרבים אנו ליום הדין – ראש השנה שבו הקב"ה מעמיד במשפט כל יצורי עולם. כולנו מחפשים עצות כיצד לזכות בדין. חז"ל לימדו אותנו כי 'תשובה תפילה וצדקה' יש בכוחם להעביר את רוע הגזירה. והנה למדנו מהחידוש הנפלא של ה'פאר יעקב' כי יש דרך נוספת והיא ע"י הקפדה על משא ומתן באמונה. אדם שנושא ונותן באמונה וכל הליכותיו ביושר יזכה שבשמים יחשיבו כל מצוה שלו הרבה יותר ממשקלה האמתי וזאת משום שכאשר יש דין למטה אין דין למעלה.

יהי רצון שנזכה להתחזק כולנו באמונה ויחד עם תשובה תפילה וצדקה נכתב בספר חיים טובים.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / מימון ספיר בן מוזל טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל – יונה עזרא בן ציחלה ז"ל

להצלחת: החתן והכלה יאיר דוד ואושרה דהאן – שיזכו לבית נאמן בישראל
דקל מלכה – להצלחה / אורי ישראל – רפוי' / סוזן בת ימנה – רפוי' / אהרון בן
מסעודה – רפוי' / דוריאן הוריה בת נעמי – לרפוי' נועם חן בת שולה – רפוי'